

Motion till riksdagen

1989/90:U410

av Gudrun Schyman och Bertil Måbrink (båda
vpk)

En kunskapsbank för omställning från militär till civil produktion

Sverige har länge engagerat sig i internationella frågor som rör sambandet mellan nedrustning och utveckling. Detta har väckt både respekt och uppmärksamhet. Ett internationellt genombrott var den särskilda grupp som utredde frågan i FN 1981, under ledning av statssekreterare Inga Thorsson.

De förslag som där lades fram följdes sedan upp i utredningarna "Med sikte på nedrustning" (SOU 1984:62) och "En politik för nedrustning och utveckling" (UD 1988).

Ett av förslagen i den sistnämnda utredningen var att Sverige skulle upprätta en särskild "kunskapsbank" om "försvarsindustriell omställning från militär till civil produktion". Ett förslag om en sådan kunskapsbank har, på UD:s uppdrag, också utretts och lagts fram (Om inrättandet av en kunskapsbank för omställningsfrågor, augusti 1988, gjord av institutionen för freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet).

Internationellt har sambandet mellan nedrustning och utveckling kommit att bli allt viktigare. Frågor om omställning berör på ett djupgående sätt militärindustriella komplex i många länder. Beslut fattas ofta under tryck av ekonomiska krafter. Alternativa produktionsmöjligheter är viktiga för de fackliga organisationernas ställningstagande.

En kunskapsbank i Sverige är därför enligt vpk betydelsfull för Sveriges agerande internationellt och skulle kunna ge service åt andra som är intresserade av dessa frågor. En sådan kunskapsbank skulle också vara värdefull för Sveriges egen situation, med en stor exportberoende vapenindustri.

Kunskapsbanken skall framförallt samla information om omställningsproblem i Sverige och Europa. Den föreslås inrättas under en treårsperiod och skall bestå av en forskare, en dokumentalist och en informatör. Fullt utbyggd och med nödvändiga kringresurser skulle denna enhet kräva ett anslag om 1,4 milj.kr. per år. Förslaget är att den knyts till institutionen för freds- och konfliktforskning vid Uppsala universitet, eftersom kompetens i dessa frågor redan finns där.

Frågan behandlades i riksdagen så sent som föregående budgetår. Ett enligt utrikesutskott uttalade sig då positivt och ansåg att frågan skulle prioriteras i innevarande års budget. En enig riksdag följde utskottets förslag, men detta har inte effektuerats i form av något anslag i det nu föreliggande budgetförslaget.

Enligt vpk bör finansiering av verksamheten ske genom en avgift för omställning, som tas ut av vapenindustrin.

Hemställan

Mot. 1989/90

U410

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär att en kunskapsbank för omställningsfrågor inrättas,
2. att riksdagen begär att regeringen i kompletteringspropositionen återkommer med förslag på en avgift för finansiering, i enlighet med motionens förslag.

Stockholm den 23 januari 1990

Gudrun Schyman (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)